

Energiaverotuksen tilannekatsaus

Harri Laurikka, Hannes Tuohiniitty
Bioenergia ry

27.03.2024

Webinaarin sisältö

- Sanapilvi
- EU:n energiaverodirektiivin tilannekatsaus (Hannes Tuohiniitty)
- Kehysriihen asetelmat ja Bioenergia ry:n edunvalvonta (Harri Laurikka)
- Keskustelua, kommenttipuheenvuoroja

EU:n energiaverodirektiivin tilannekatsaus

Hannes Tuohiniitty

Energiaverodirektiivin uudistus: lähtökohdat

- Voimassa oleva energiaverodirektiivi on vuodelta 2003 ja sitä on yritetty uudistaa useaan kertaan vuosien varrella, mutta jäsenmaiden yksimielisyysvaatimus estänyt läpimenon, Parlamenttia vain konsultoidaan
- Syksyllä 2019 tehty arvio ja Suomen pj-kauden päätelmät tukivat, että direktiivi pitäisi uusia, mm koska suosii fossiilisia polttoaineita rakenteensa ja poikkeuksien takia
- Komissio antoi osana 55-valmiuspakettia 14.7.2021 esityksen COM (2021) 563 final, missä tavoitteena energiaverojen harmonisointi entistä enemmän, sisältäen:
 - Yli 5 MW lämpölaitoksissa veroluokkien CN 4401 ja CN 4402 biomassalle vähimmäisverotaso
 - Ympäristöluokkien mukaiset verotasot (esim kestävä ja ei-kestävä biomassa), joille vähimmäistaso → ympäristöhaitallisemmilla korkeampi vähimmäisvero
 - Kansallisten veropoikkeuksien karsiminen
- SuV kanta 6.6.2022: ” *Suomen tulisi puolustaa bioenergian verottomuutta, koska Suomen korkea uusiutuvan energian tavoite sekä päästövähennystavoitteet perustuvat suurelta osin bioenergiaan.*”

Energiaverodirektiivin uudistus: verotasot

Esimerkkejä nykyisistä ja ehdotetuista vähimmäisverotasoista verrattuna Suomen nykyisiin tasoihin (Lähde: VM 11.8.2021)

	Suomen nykylainsäädäntö 2023	Energiaverodirektiivi		
		nykyinen	uusi 2023	uusi 2033 (ennen indeksointia)
Fossiilinen bensiini ja ei-kestävä biobensiini, snt/l	75,96	35,9	34,4	34,4
Fossiilinen ja ei-kestävä biodiesel, snt/l	59,48	33	38,7	38,7
Biodiesel, kestävä, snt/l	43,30	33	19,4	19,4
Biodiesel, kehittynyt, snt/l	33,00	33	0,54	0,54
Kevyt polttoöljy snt/l	27,58	2,1	3,24	3,24
Maakaasu (lämmitys/työkone), €/MWh	23,35	0,54	2,16	3,24
Biokaasu, kehittynyt (liikenne/lämmitys/työkone), €/MWh	0	2,10	0,54	0,54
Turve, €/MWh	5,70		3,24	3,24
Kiinteä biomassa (CN 4401 ja 4402), kestävä, MWh	0		1,62	1,62
Kiinteä biomassa (CN 4401 ja 4402), kehittynyt, €/MWh	0		0,54	0,54
Sähkö, €/MWh	22,53/0,63	1/0,5	0,54	0,54

Energiaverodirektiivin uudistus: neuvottelut

- Neuvotteluja on Neuvostossa käyty 2022 ja 2023 aikana työryhmässä, mutta ilman tuloksia.
- 2023 lopulla biomassan vähimmäisverotaso poistettiin neuvotteluversioista yksimielisyyden saavuttamiseksi
- EU:n ilmastopaneeli ESABCC kehotti tammikuussa EU:ta sopimaan myös energiaverodirektiivistä
- Pj-maa Belgia on ilmoittanut, ettei verodirektiivi ole sen prioriteettilistalla, mutta on tehnyt esityksiä
- Viimeisin kokous oli 26.3.2024 ja sitä ennen 13.3.2024 sekä 29.2.2024, joten Belgia on kuitenkin yrittänyt viedä asiaa maaliin
- Paljon asioita oli vielä 13.3. kokouksen jälkeen kuitenkin kesken ja arvio on, että direktiivistä ei saavutettaisi sopua tällä poliittisella kaudella
- Ilmeisesti Neuvostossa kuitenkin pyritään siihen, että neuvottelussa saavutettaisiin jokin taso, mistä ei enää peruutettaisi seuraavalla kaudella vaan siitä jatkettaisiin → **jollain tasolla yleinen halu saavuttaa yksimielisyys uudesta energiaverodirektiivistä**

Kehysriihen asetelmat ja Bioenergia ry:n edunvalvonta

Harri Laurikka

Mitä tiedämme kehysriihestä?

- Pidetään 15.-16.4., päätökset hyväksytään 25.4.
- Neuvottelujen kohteena ehdotus valtiontalouden kehyksiksi vuosille 2025–2028, toimii pohjana 2025 talousarviolle
- Neuvotteluissa otetaan huomioon myös huhtikuussa julkaistava VM:n talousennuste
- Pohjalla VM:n esitys (29.2.)
- Poikkeuksellisen suuri sopeutustarve hallitusohjelman ulkopuolella
 - Hallitusohjelma: 6 mrd hallituskauden aikana
 - Jo ennen kehysriihtä tilanne työmarkkinoilla tulehtunut
 - Kehysriihessä pöydällä lisäksi jopa n. 3 mrd
- Hallituksen työryhmä valmistelee päälinjauksia
 - Pj. Matias Marttinen / Kok
 - Otto Andersson / RKP
 - Peter Östman / KD
 - Ville Vähämäki / PS
- Sekä verot että leikkaukset pöydällä, myös bioenergian vero
- Työryhmällä kova loppurutistus pääsiäisen jälkeen

VM:n ehdotus (29.2.2024)

- laadittu tammikuussa 2024 ministeriöiden ehdotusten pohjalta.
- **ei sisällä** uusia julkista taloutta vahvistavia toimenpide-ehdotuksia
- Sisältö:
 - alijäämän arvioidaan olevan 12,9 miljardia euroa vuonna 2025 ja laskevan 10 miljardiin euroon vuoteen 2028 mennessä.
 - alijäämä on vuosina 2025–2027 keskimäärin noin 0,1 miljardia suurempi kuin syksyn 2023 kehyspäätöksessä.
- **Hallitusohjelman mukainen 4 mrd. euron määrääikainen investointiohjelma otetaan huomioon kehystason rakennekorjauksena, eli vaalikauden kehystä nostetaan menoja vastaavasti.** Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyy uusia investointiohjelmaan lukeutuvia määrärahoja vuosille 2025–2027 vuosittain 7 milj. euroa, mikä huomioidaan kehystasoa korottavana tekijänä.

Liite E. Määräaikainen 4 miljardin euron investointiohjelma

Toimenpide	Mili. euroa
Korjausvelan purkaminen	520
Infrahankkeet (Kehittämismomentti ja MAL-hankkeet)	797
Länsirannikon kilpailukyyn ja kasvun edistämispaketti	130
VT5 Leppävirta–Kuopio	140
Pääradan kehittäminen Helsinki–Tampere, Liminka–Oulu-kaksoisraide, Tornio–Kolari -radan sähköistäminen	535
Turun Tunnin juna -yhtiön pääomittaminen (Espoo–Lohja & Turku–Salo)	460
Savonrata–Kouvola–Kuopio nopeuden ja kapasiteetin nosto	50
Lentoradan suunnittelu	43
Karjalanradan kehittäminen Luumäki–Imatra 2. vaihe	215
Rantaradan kehittäminen	80
Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet	160
Puolustusvoimien materiaalihankinnat	50
Matkailu- ja luontohanke Palokin koskien patojen purku	20
Elinkeinopoliittinen varaus	400
Sote-palveluiden vaikuttavuusinvestoinnit ja hoitojonojen purku	400
Yhteensä	4 000

1.6 Investointiohjelma

Hallitus toteuttaa vaalikauden aikana määräaikaisen neljän miljardin euron investointiohjelman, jolla rakennetaan kestävä kasvun edellytyksiä koko Suomelle vuosikymmeniksi tästä eteenpäin. Investointiohjelma koostuu merkittävistä panostuksista työvoiman liikkuvuuden, vientivetoisen teollisuuden ja elinkeinoelämän kannalta tärkeisiin väylä-hankkeisiin, korjausvelan purkuun ja raidehankkeiden edistämiseen kaikkialla Suomessa.

Investointiohjelma rahoitetaan valtion omaisuuden myynnistä kertyvillä tuloilla, joten investointimenot eivät lisää valtion velanottotarvetta hallituskauden aikana. Investointiohjelmaa varten hallitus on linjannut erillisen enintään neljän miljardin euron kehysvarauksen.

Osana investointiohjelmaa hallitus panostaa yhteensä 520 miljoonaa euroa korjausvelkiohjelmaan, jolla hillitään korjausvelan kasvua. Hallitus tekee merkittävät panostukset väylähankkeisiin, joilla pyritään vahvistamaan talouden kilpailukykyä ja ihmisten sujuvaa liikkumista. Hallitus varautuu myös rahoittamaan MAL-sopimusten valtion osuuden.

Keskeisten veroperustemuutosten vaikutus valtion verotuottoon vuositasona, vuotuinen muutos, milj. euroa

	2025	2026	2027	2028
Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus	-644	-605	-585	-585
Työtulovähennyksen kasvattaminen pieni- ja keskituloisia painottaen	-91	-91	-91	
Työtulovähennyksen lapsikorotuksen käyttöönotto	-130			
Finanssialan bonuskäytäntöjen uudistaminen	30			
Osakesäästötilin enimmäissäästö määrän nostaminen 100 000 euroon	-5	-5	-5	
Maatalouden tasausvarauksen korottaminen 25 000 euroon vuonna 2024			7	
Maatalouden vuokratulojen verokohtelun yhdenmukaistaminen	15			
Metsävähennyksen korotus	-5	-5	-5	
Siirretään 10 prosentin alv-kantaan kuuluvat tuotteet ja palvelut (pl. sanoma- ja aikakauslehdet) 14 prosentin kantaan	205			
Siirretään inkontinenssisuojat, kuukautissuojat ja vaipat 14 prosentin alv-kantaan	-10			
Arvonlisäveron alarajahuojennuksen poisto	80			
Tupakkaveron korotus		50	50	
Virvoitusjuomaveron korotus	20	10		
Polttoaineverotuksen CO ₂ -komponentin keventäminen		-50	-50	
Ajoneuvoveron perusveron alennus	-50			
Vinjettimaksun käyttöönotto		15		
Perintöveron maksuajan pidennys 10 vuoteen ja viivästyskoron laskeminen		-20	1	
Suurten konsernien täydennysvero		20		
Kaivosmineraaliveron korotus		2	4	

Valmisteverojen tuoton arvioidaan kokonaisuudessaan laskevan kehyskaudella keskimäärin 2,9 % vuodessa. Laskua selittää erityisesti energiaverotuottojen pieneneminen, joka on keskimäärin 5,2 % vuodessa. Valmisteverotuottoja alentaa verollisen kulutuksen väheneminen sekä energiaverotuksen osalta toteutettavat veronalennukset ja esimerkiksi kevyemmin verotettujen uusiutuvien polttoaineiden osuuden kasvaminen.

Valtiovarainministeriön arvio budjettitalouden varsinaisista tuloista vuosina 2024—2028, mrd. euroa

	2024	2025	2026	2027	2028	2025—2028 keskim. vuosimuutos, %
	TA					
Verotulot yhteensä	66,8	67,5	70,2	72,8	74,9	2,9
— ansio- ja pääomatuloverot	26,6	27,2	28,6	29,8	31,0	3,9
— yhteisövero	6,1	6,0	6,4	6,8	6,9	3,3
— arvonlisävero	22,6	23,1	24,1	25,3	26,1	3,7
— valmisteverot	7,0	6,8	6,6	6,4	6,2	-2,9
— muut verotulot	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	0,6
Sekalaiset tulot	7,3	6,8	6,9	6,4	6,2	-4,0
Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	-1,2
— Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	-0,6
Tulot yhteensä¹	73,0	76,3	77,5	79,9	81,9	2,9

¹⁾ Sisältää myös valtion antamien lainojen takaisinmaksut.

Riikka Purra @ir_rkp · 1t

Suomi on noussut komission velkakestävyyttä arvioivassa analyysissä keskitason riskitasolta korkealle riskitasolle keskipitkällä aikavälillä.

Samassa kategoriassa ovat EU-maista Belgia, Espanja, Italia, Kreikka, Ranska, Romania ja Slovakia.

51

32

227

6 t.

Riikka Purra @ir_rkp · 21. maalisk.

Ei auta ”olla huolissaan” julkisen talouden tilasta. Ei auta ”jakaa sama tilannekuva”.

Ainoa, millä on merkitystä, on oikeasti kyetä hallituksessa tekemään korjaavia toimia - vaikka kritiikki on kovaa, iskuja satelee ja jokaikistä toimea vastustetaan jostakin suunnasta.

271

82

2 t.

55 t.

EK, KT, SAK, Akava ja STTK: Työttömyysvakuutusmaksun alennusvaraa ei valtiontalouden tilkkeeksi

Työttömyysvakuutusmaksut on tarkoitettu ansiosidonnaisten etuuksien rahoittamiseen. Työmarkkinoiden keskusjärjestöt korostavat, että tätä vakuutusperiaatetta ei pidä rikkoa, eikä sosiaalivakuutusmaksuja käyttää muun julkisen talouden vahvistamiseen.

01.03. 13:12 | TYÖMARKKINAJÄRJESTÖT

”Investointipaketista pitäisi luopua tai pienentää sitä”

Ennustejaksolla 2024–2026 on toteutumassa runsaan kolmen miljardin euron edestä hallituksen sopeutusohjelman toimia. Samaan aikaan monet menot, kuten infrainvestoinnit, kasvavat. Vaikka investointiohjelma ei kasvata julkista velkaa, kasvattaa se alijäämää lähes sopeutusohjelman verran. Suomen julkinen alijäämä pysyykin 3 prosentin tuntumassa suhteessa bkt:hen aina vuoteen 2026 saakka, jolloin velkasuhde ylittää 80 prosenttia.

Etlan toimitusjohtaja **Aki Kangasharju** varoittaa, että vaikka Suomi nyt selvinneekin EU:n alijäämämenettelystä, ongelmana on omien finanssipoliittisten sääntöjen kiertäminen. Kotimaista kehysmenettelyä ei enää kunnioiteta, eikä hallitus ole kirjannut neljän miljardin investointipaketista kehysmenoihin kuin pienen osan. Kun kerran investointiohjelmakin kasvattaa alijäämää, pitäisi sitä pienentää tai luopua koko paketista, hän esittää.

Bioenergian verotuksen selvitykset

- [VTT:n 2022](#): EVD + yhtenä vaihtoehtona veropohjan laajentaminen ainoastaan metsähakkeeseen (verotaso 5 – 30 €/MWh eri skenaarioissa).
 - Puupolttoaineiden verotuksen perusteet: verokertymän väheneminen, ympäristöllinen kestävyys, hiilineutraalisuus- ja metsien hiilinielutavoitteet sekä mahdollisuudet ohjata puupolttoainejakeita tulevaisuudessa korkeamman jalostusasteen tuotteisiin.
- [Afry \(2024\)](#):
 - Verotasot EVD + nykyinen veromalli 10,33 €/MWh vero kaikelle biomassalle tai vaihtoehtoisesti CN-koodit 4401 ja 4402 yli 5 MW laitoksissa
 - EVD:ssä ei CHP-verotukea, nykyisessä veromallissa CHP-verotuki
 - Fiskaalisten tavoitteiden lisäksi verotuksella voidaan pyrkiä vaikuttamaan mm. luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen edistämiseen sekä tiettyjen biomassajakeiden ohjautumiseen korkeamman jalostusasteen tuotteisiin energiakäytön sijaan.

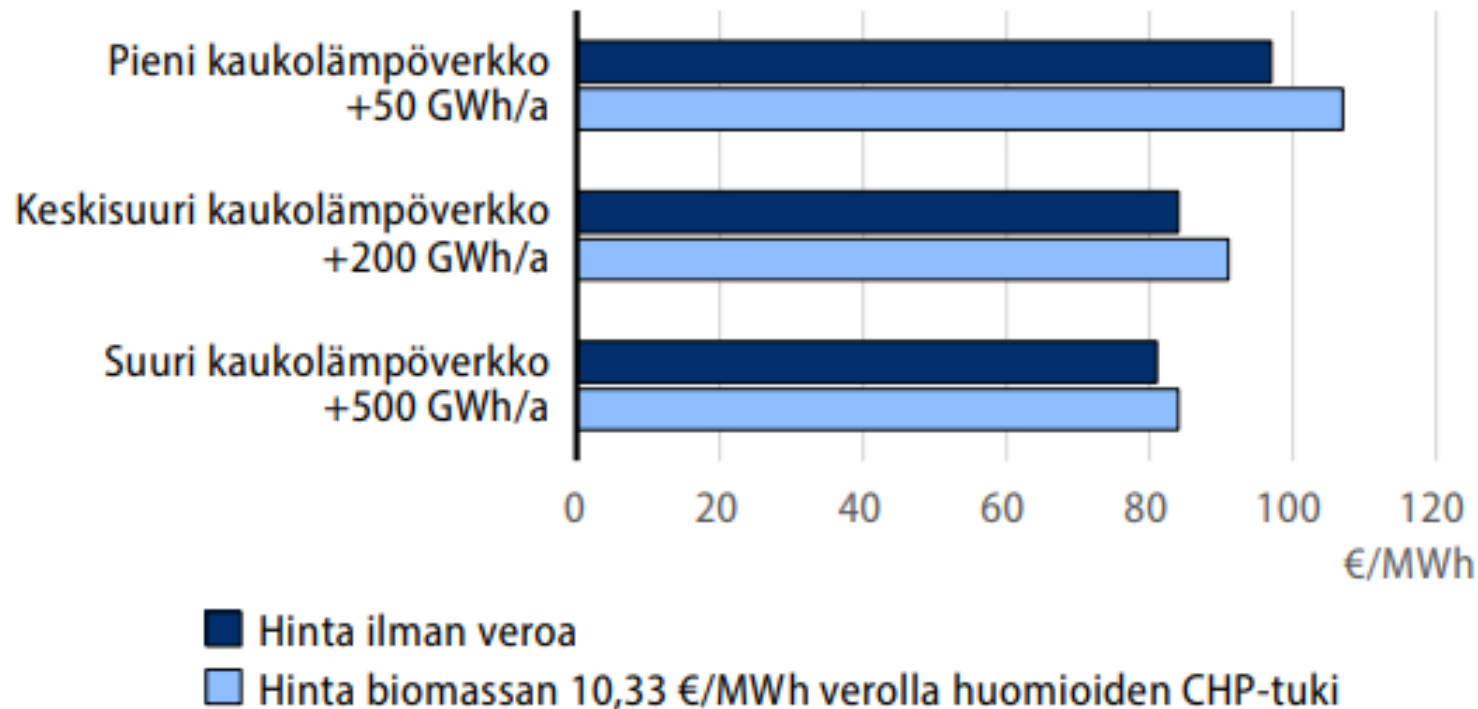
Afryn selvityksen tuloksia

- biomassan käyttö lämmitykseen tulee vähenemään tämän vuosikymmenen loppupuolella myös ilman biomassan veroa
- biomassan verottaminen 10,33 €/MWh johtaisi biomassan käytön vähenemiseen lämmöntuotannossa noin 6 TWh:lla vuoteen 2030 mennessä verrattuna tilanteeseen, jossa biomassaa ei veroteta.
- biomassaa korvattaisiin pääasiassa lämpöpumpuilla ja sähkökattiloilla, ei fossiilisilla.
- vero nostaisi kaukolämmön hintaa keskimäärin 8 % ja siten kotitalouksien kustannuksia.
 - Taustaksi on hyvä huomata, että [kaukolämmön veroton reaalihintaa on noussut jo yli 10 % vuosina 2022 - 2023.](#)
- vero lisäisi kustannuksia metsäteollisuudessa, jonka osalta tulee huomioida myös kansainvälinen kilpailukyky. Selluteollisuuden osalta merkitsevää olisi, laajennettaisiinko vero kansallisesti myös mustalipeään.
- sahateollisuuden osalta biomassan verotus heikentäisi tuottoja, koska sahanpurulle on Suomessa tällä hetkellä vähän muuta kysyntää kuin lämmityskäyttö
- komission ehdottamalla veron vähimmäistasolla 1,62 €/MWh suora kustannusvaikutus olisi vähäinen, mutta jo nimellinen vero voisi vauhdittaa siirtymää.

Kaukolämmön hinta nousisi eniten pienissä verkoissa, joissa suuri biomassan osuus

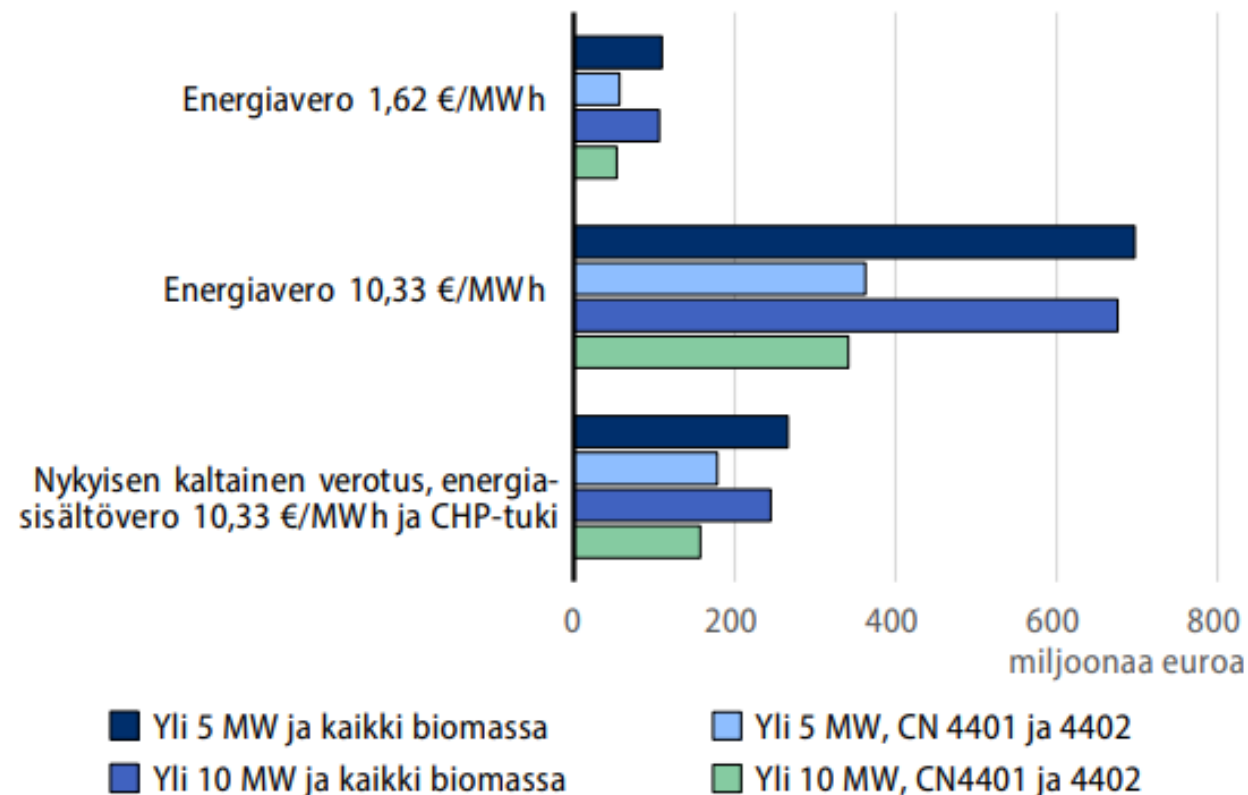
Kuvio 49. Biomassan verotuksen vaikutukset esimerkkiverkkojen hintoihin 10,33 €/MWh verolla huomioiden CHP-tuki

Verokertymään vaikuttaa rajausta ja CHP-verotuki... laskee kohti vuotta 2030 merkittävästi...

Kuvio 50. Biomassan verotuksen kokonaisverokertymä eri veromalleilla ja siihen liittyvillä rajoituksilla nykyisen kulutuksen perusteella

”Vero voitaisiin ottaa käyttöön rajatumminkin esimerkiksi vain teollisuuden ainespuuksi kelpaavalle puulle. Tällöin vaikutukset verokertymään jäisivät kuitenkin hyvin vähäisiksi”

Bioenergia ry:n kanta (11.12.2019)

- Bioenergia ry:n mielestä biomassan valmistevero sähkön ja lämmöntuotannossa ei lähtökohtaisesti ole yhteensopiva kestävän verotuksen tiekartan tavoitteiden kanssa. Veron käyttöönotto hidastaisi siirtymää pois fossiilisista polttoaineista. Metsäteollisuuden ja metsätalouden sivuvirtoihin perustuva bioenergian käyttö ei myöskään ratkaise hiilinielujen tasoa Suomessa. Ilmaston näkökulmasta pitäisi arvioida, ohjattaisiinko verolla tilanteeseen, jossa teollisuudelle kelpaamaton biomassa, esimerkiksi latvusmassa, jää metsään vapauttamaan hiilidioksidin ilmaan ilman hyötykäyttöä ja energian korvaamisesta saatavaa hyötyä.
- Biomassan valmistevero loisi alan toimijoille myös signaalin, että biomassan energiakäyttöä halutaan vähentää tilanteessa, jossa näköpiirissä on bioenergian lähes väistämätön kasvu fossiilisen energian nopeaksi korvaamiseksi niin Suomessa kuin koko EU-alueella. Valmistevero loisi kannustimen viedä teollisuudelle kelpaamaton biomassa poltettavaksi muualle, missä jakeille on kysyntää. Sitä ei ilmastotavoitteiden näkökulmasta voi pitää tavoiteltavana.

Bioenergia ry:n edunvalvonta keväällä 2024

- Afryn selvityshankkeen työpaja 12.1.
- Kirje ministeri Purralle ja esikunnalle 1.2. (Bioenergia ry, Energiakaupungit ry, Energiateollisuus ry, Paikallisvoima ry, Sahateollisuus ry)
- Kirje Marttisen työryhmälle 12.3. (Bioenergia ry, Energiakaupungit ry, Energiateollisuus ry, Paikallisvoima ry, Sahateollisuus ry)
- Afryn raportin julkistus 21.3.

Viestejä lämmöntuotannon bioenergiaverosta

- mikään muu EU-maa ei verota bioenergiaa lämmöntuotannossa. Mikäli vero toteutettaisiin vain Suomessa, se loisi riskin bioenergiajakeiden viennille erityisesti naapurimaihin Ruotsiin ja Baltiaan
- vero heikentäisi kaukolämmön kilpailukykyä.
- kaukolämpöverkkoalueiden sisällä lämmityskustannusten nousu tuntuisi suhteellisesti eniten pienituloisilla kotitalouksilla ja se kohdistuisi vähemmän keski- ja hyvätuloisiin omakotiasujiin.
- vero heikentäisi bioperäisen hiilidioksidin teknisen talteenoton, hyödyntämisen tai varastoinnin edellytyksiä, joka on näkyvästi esillä hallitusohjelmassa ja palvelee tavoitetta vetytalouden edistämisestä Suomessa ja teollisuutemme ja kaukolämmön pitkän aikavälin kilpailukykyä.
- sahateollisuuden tuotteista suurin osa lähtee vientiin ja vero heikentäisi suoraan suhteellista kilpailukykyä verrattuna muihin kilpailijamaihin. Vero leikkaisi myös sahateollisuuden kannattavuutta ja se olisi kilpailuneutraaliuden kannalta hyvin ongelmallinen, jos vero ei koskisi selluteollisuuden sivuvirroista tuotettua energiaa.
- bioenergian rooli toimitus- ja huoltovarmuuden takaajana on kasvanut. Jos CHP:n edellytyksiä heikennetään verotuksella, sähkön tehopulan ja hallitsemattoman hinnan nousun riski kasvaa merkittävästi.
- Energiakaupunkien Afrylta tilaaman selvityksen perusteella kaukolämmön kilpailukyvyn romahtaessa sähköä tarvitaan 1 TWh enemmän vuodessa ja sähkön huipputehon tarve nousee jopa 50 %, mikä tarkoittaa merkittäviä sähköverkon vahvistustarpeita.
- energiapuun käytön vähentyessä polttoaineketjussa toimivien yritysten (metsänhoito, puunkorjuu, koneyritykset, kuljetusala) talous heikentyisi ja työpaikat vähenisivät – tyypillisesti haja-asutusalueilla. Koska energiapuun verotus vähentäisi todennäköisesti lämpölaitosten käyttöaikoja, lyhenisivät todennäköisesti myös ajanjaksot, joina kone- ja kuljetusyritysten resursseja tarvittaisiin korjuuketjussa, mikä voisi kärjistää kalusto- ja osajapulaa jaksojen aikana.
- biomassan vero vähentäisi Suomessa kannustimia nuoren metsän hoitoon, joka on tärkeä vaihe kaikkein arvokkaimman jakeen eli tukkipuun kasvatuksessa. Selvityksen mukaan tämä johtaisi pitkällä aikavälillä tukkipuun kertymän pienentymiseen ja vastaavasti sellun valmistukseen käytettävän kuitupuun osuuden kasvuun. Suomessa on jo nykytilanteessa n. 1,6 miljoonaa hehtaaria nuoria kasvatusmetsiköitä ja n. 0,4 miljoonaa hehtaaria varttuneita taimikoita, joiden metsänhoidollinen laatu on välttävä tai vajaatuottoinen.

KIITOS! – Lisätiedot:

Harri Laurikka & Hannes Tuohiniitty
etunimi.sukunimi@bioenergia.fi